

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2017 оны 10 сарын 12 өдөр

Дугаар А/394

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3, 38 дугаар зүйлийн 38.2, 41 дүгээр зүйлийн 41.5 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Хохирогчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг нэгдүгээр, “Хохирогчид сэтгэл заслын үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг хоёрдугаар, “Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдэд эмнэлгийн болон, сэтгэл зүй, сэтгэл заслын үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг гуравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Энэхүү журмыг мөрдөж ажиллахыг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий өмчийн бүх хэлбэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, захирал нарт даалгасугай.

3. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах зөвлөлд журамд заасан хугацаанд мэдээ, тайланг илгээхийг Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв /Т.Мөнхсайхан/, Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Б.Баярт/-т тус тус үүрэг болгосугай.

4. Эрүүл мэндийн байгууллагаас гаргасан саналыг үндэслэн нэг цэгийн болон сэтгэл заслын үйлчилгээний зардлыг жил бүрийн улсын төсөвт суулгаж байхын Бодлого төлөвлөлтийн газар /Д.Төмөртоогоо/-т үүрэг болгосугай.

5. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, эрүүл мэндийн байгууллага, төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвийн дарга, захирал, Эмнэлгийн тусламжийн газар /Я.Буянжаргал/, Нийгмийн эрүүл мэндийн газар /Д.Ганцэцэг/, Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Б.Баярт/-т тус тус үүрэг болгосугай.

САЙДЫН ҮҮРЭГ
ГҮЙЦЭТГЭГЧ

А.ЦОГЦЭЦЭГ

081273

Эрүүл мэндийн сайдын
2017 оны 10 сарын 22 -ны өдрийн
Азгуу дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт

Хохирогчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмаар гэр бүлийн хүчирхийлэлд бие махбод, сэтгэл санаа, бэлгийн хэлбэрээр өртсөн хохирогч /цаашид "хохирогч" гэх/-ийн амь нас, эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор илрүүлэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Хохирогчид эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагаанд Монгол Улсын Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай, Гэрч хохирогчийг хамгаалах тухай, Эрүүл мэндийн тухай, Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай, Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай, Хувь хүний нууцын тухай, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль болон дээрх хуульд нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журам, стандарт, заавартай уялдуулан энэхүү журмыг мөрдөн хэрэгжүүлнэ.

1.3. Энэхүү журмыг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий өмчийн бүх хэлбэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд мөрдөн ажиллана.

Хоёр. Хохирогчийг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээнд хамруулах зохион байгуулалт

2.1. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндэд аюултай нөхцөл үүссэн, яаралтай тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай тохиолдолд, иргэн, хуулийн этгээд, албан тушаалтан түргэн тусламж, цагдаагийн байгууллагын тусгай дугаарын утас болон жижүүрийн шуурхай албаны утсаар мэдэгдэн аль ойр эрүүл мэндийн байгууллагаас тусламж, үйлчилгээг авахаар хандана.

2.2. Эрүүл мэндийн байгууллага хохирогчид журмын 2.1-д заасан мэдээллийг ямар хэлбэрээр өгснөөс үл хамааран Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулийн 4.1.4, 4.1.5, 4.1.7-д заасан үйлчилгээг нэн даруй үнэ төлбөргүй үзүүлнэ.

2.3. Яаралтай тусламжаас бусад эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг хохирогчийн оршин сууж байгаа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллага стандарт, зааврын дагуу үзүүлнэ.

2.4. Хамгаалалтын арга хэмжээ авсан хохирогчид эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай тохиолдолд тухайн хохирогчдод үйлчилгээ үзүүлэх нэг

цэгийн үйлчилгээний төв болон хамгаалах байрны оршин байгаа аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллага тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

2.5. Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний хамрах цар хүрээ, оношилгоо, эмчилгээний хүчин чадлаас давсан, лавлагаа шатны тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай тохиолдолд холбогдох журмын дагуу шилжүүлнэ.

2.6. Хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй, сэтгэцийн эмгэгтэй, жирэмсэн, ахмад настай хохирогчдын онцлог хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

2.7. Хамгаалалтад авсан эрх бүхий байгууллагын дуудлага, хүсэлтийн дагуу эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг эрүүл мэндийн байгууллага болон нэг цэгийн үйлчилгээний төв болон хамгаалах байранд үзүүлнэ.

2.8. Хамгаалалтад байгаа эрх бүхий байгууллага хохирогчийг эрүүл мэндийн байгууллагад хүргэх, томилогдсон эмнэлгийн мэргэжилтнийг нэг цэгийн үйлчилгээний төв хамгаалах байранд очих, тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх, буцаж ажлын байранд хүргэх үйл ажиллагааг бүрэн хариуцан, аюулгүй байдлыг бүрэн хангана.

2.9. Хамгаалалтад авсан хохирогч эрүүл мэндийн байгууллагад хэвтэн эмчлүүлэх шаардлагатай тохиолдолд хамгаалалтад авах шийдвэр гаргасан эрх бүхий байгууллага нь эмч, эмнэлгийн ажилтан болон хохирогчид тохирсон хамгаалалтын арга хэмжээг авна.

2.10. Насанд хүрсэн хохирогчийн амь насанд нь аюултайгаас бусад тохиолдолд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг өөрөө авахаас татгалзсан тохиолдолд “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнээс татгалзсан тухай мэдүүлэг”-ийг хохирогчоор бөглүүлж, баримтжуулна.

Гурав. Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагын эрх, үүрэг:

3.1. Хохирогчийг илрүүлэх, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, цагдаагийн байгууллага иртэл түр хамгаалан аюулгүй байдлыг хангах, нууцлалыг хамгаалах, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг зохион байгуулахад байгууллагынхаа тасаг, нэгжийн үйл ажиллагааг уялдуулан, салбар хоорондын хамтын ажиллагааг хангах;

3.2. Эрүүл мэндийн байгууллага нь гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэл учирсан хохирогчийн эрүүл мэндээ хамгаалуулах өргөдөл, гомдол, мэдээллийг биечлэн болон бусдаар дамжуулан гаргах нөхцөлөөр хангах, тэргүүн ээлжинд шийдвэрлэх, мэдээллийг нууцлах, задрахаас урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг зохицуулах;

3.3. Эрүүл мэндийн байгууллагад байрлах нэг цэгийн үйлчилгээний нэгжийг удирдлага зохион байгуулалтаар ханган, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх үйл ажиллагааг зохион байгуулахтай холбоотой зардлыг холбогдох журмын дагуу тооцож байгууллагын төсөвт тусгуулах арга хэмжээ авах;

3.4. Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, осол, гэмтэл, өвчлөлд гэр бүлийн хүчирхийллийн үзүүлж байгаа нөлөөллийг судлах, хүчирхийллийн шалтгаант осол, гэмтэл, өвчлөлийг бууруулахад чиглэсэн зөвлөмж, мэдээллийг түгээх,

3.5. Гэр бүлийн хүчирхийллийн шалтгаантай осол гэмтэл, өвчлөлийг “Осол гэмтлийн тохиолдлыг бүртгэх хуудас” маягтын дагуу мэдээллийн сан үүсгэх;

3.6. Эрүүл мэндийн байгууллага өөрийн хөдөлмөрийн дотоод журам, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний ажлын байрны тодорхойлолтод гэр бүлийн хүчирхийллийг илрүүлэх, нууцлалыг хамгаалах, мэдээлэл өгөх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, багаар ажиллах үүргийг тусгах;

3.7. Гэр бүлийн хүчирхийллийн шалтгаантай осол гэмтэл, өвчлөлийг бүртгэх хуудсыг бөглөх зааварчилгаа, салбар хоорондын уялдаа холбоог сайжруулахад чиглэсэн арга зүйн сургалтыг төрийн болон төрийн бус мэргэжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулах;

3.8. Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, өртөж болзошгүй хүнийг илрүүлэх, яаралтай болон анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний ур чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалтыг тогтмолжуулах;

3.9. Хохирогчийн нууцыг хадгалах, хамгаалах асуудлыг холбогдох хууль, журмын дагуу хэрэгжүүлэх;

Дөрөв. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрх, үүрэг:

4.1. Ажил үүргээ гүйцэтгэх явцдаа гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгдсэн, үйлдэгдэж болзошгүй нөхцөл байдлыг илрүүлсэн тохиолдолд болон иргэний хамгаалуулах хүсэлтийг үндэслэн нэн даруй эрүүл мэндийн байгууллагын оршин байгаа орон нутаг дүүргийн цагдаагийн байгууллагад амаар, бичгээр, утсаар, цахим хэлбэрээр мэдэгдэх;

4.2. Хохирогчийг цагдаагийн албан хаагч ирэх хүртэлх хугацаанд түр тусгаарлан хамгаалах арга хэмжээ авах;

4.3. Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөний улмаас эрүүл мэндээ хамгаалуулах иргэний хүсэлт, хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэл учирсан байх магадлалтай гэж үзвэл нас хүйс харгалзахгүй, бичиг баримт шаардахгүй, дугаар, харъяалал харгалзахгүй, харгалзан авч яваа хүнээс тусгаарлан үзлэг хийх;

4.4. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх явцдаа хохирогчийг илрүүлэх, цагдаагийн байгууллагад мэдээлэх, хохирогчийн бэртэл гэмтэл, өвчлөлийн шалтгааныг тэмдэглэж, баримтжуулах;

4.5. Албан үүргээ гүйцэтгэж байсантай холбоотойгоор олж мэдсэн хохирогчийн талаарх мэдээлэл, хамгаалах байрны байршлын нууцлалыг ханган, задруулахгүй байх;

4.6. Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, өртөж болзошгүй хүнийг илрүүлэх, мэдээлэх, баримтжуулах, яаралтай болон анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, нийгмийн ажилтантай хамтран ажиллах, ур чадварыг эзэмших, дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалт, давтан сургалтад хамрагдах;

4.7. Хохирогчид үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний талаар холбогдох журмын дагуу шүүх, цагдаагийн болон зуучлагч байгууллага, албан тушаалтантай мэдээлэл солилцох;

Тав. Хохирогчийн эрх, үүрэг:

5.1. Эрүүл мэндээ хамгаалуулахаар гаргасан гомдол, мэдээллийг шуурхай шийдвэрлүүлэх

5.2. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой асуумжид үнэн зөв хариулах.

Зургаа. Тайлан, мэдээ солилцох урсгал

6.1. Эрүүл мэндийн байгууллага:

1. Эрүүл мэндийн байгууллагад байрлах нэг цэгийн үйлчилгээний төвийг удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж ажилласан, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, өртөж болзошгүй хүнийг илрүүлэх, тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардлагатай ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор зохион байгуулсан сургалт, хүчирхийллийн шалтгаант осол, гэмтэл, өвчлөлийг бууруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааны талаарх бичгэн тайланг Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн Осол гэмтлийн тандалт, мэдээллийн үндэсний нэгжид хагас, бүтэн жилээр цахим болон цаасаар илгээнэ.

2. Гэр бүлийн хүчирхийллийн шалтгаантай осол гэмтэл, өвчлөлийг "Осол гэмтлийн тохиолдлыг бүртгэх хуудас"-аар бүртгэн, эрүүл мэндийн салбарт хэрэглэгдэж буй цахим программаар мэдээллийн санг үүсгэн, үүссэн мэдээллийн санг Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн Осол гэмтлийн тандалт, мэдээллийн үндэсний нэгжид хагас, бүтэн жилээр цахимаар илгээнэ.

3. Хагас жилийн мэдээг хагас жилийн сүүлийн өдрөөр, жилийн мэдээг жилийн сүүлийн өдрөөр тасалбар болгон хагас жилийн дараа сарын 05-ны дотор, жилийн мэдээг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны дотор нэгтгэн илгээнэ.

6.2. Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн Осол гэмтлийн тандалт, мэдээллийн үндэсний нэгж:

1. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын бичгэн тайлан болон гэр бүлийн хүчирхийллийн шалтгаант өвчний тоон мэдээлэл, эрүүл мэндийн байгууллагад байрлах нэг цэгийн үйлчилгээний төвийг удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж ажилласан, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, өртөж болзошгүй хүнийг илрүүлэх, тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардлагатай ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор зохион байгуулсан сургалт, хүчирхийллийн шалтгаант осол, гэмтэл, өвчлөлийг бууруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааны талаарх бичгэн тайланг хагас, бүтэн жилээр нэгтгэн боловсруулж Эрүүл мэндийн яаманд цахимаар болон бичгээр хүргүүлнэ.

2. Хагас жилийн мэдээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 07-ны дотор, жилийн мэдээг дараа оны 01 дүгээр сарын 07-ны дотор нэгтгэн илгээнэ.

6.3. Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага:

1. “Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай” хуулийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд нийгмийн эрүүл мэндэд гэр бүлийн хүчирхийллийн үзүүлж байгаа нөлөө, мэдээллийн сангаас осол, гэмтэл, өвчлөлийн шалтгааныг судалж, холбогдох мэдээ судалгааг хагас, бүтэн жилээр Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлд цахим болон бичгээр хүргүүлнэ.

2. Хагас жилийн мэдээг хагас жилийн дараа сарын 10-ны дотор, жилийн мэдээг дараа оны 01 дүгээр сарын 10-ны дотор нэгтгэн илгээнэ.

6.4. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу нууцад хамаарахаас бусад мэдээллийг байгууллагын цахим хуудсанд нээлттэй байршуулж болно.

6.5. Гэр бүлийн хүчирхийллийн талаарх мэдээллийг хууль сахиулах чиг үүргийг хэрэгжүүлэх болон бусад байгууллага хооронд холбогдох журмын дагуу солилцоно.

Эрүүл мэндийн сайдын
2017 оны 10 сарын 12-ны өдрийн
дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт

А/Б/Г/Д

Хохирогчид сэтгэл заслын үйлчилгээ үзүүлэх журам

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1 Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчид сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2 Сэтгэлзүйн цочмог хариу урвалууд илэрсэн, сэтгэц, зан үйлийн эмгэг /айдсын эмгэг, сэтгэл түгших, нойрны, биеийн хэлбэрийн, сэтгэл гутрах ба сэтгэл хөөрөх эмгэг, гэмтлийн дараах стрессийн эмгэг, дасан зохицохуйн эмгэг, хувирах болон хуваагдах эмгэг, солиорох эмгэг/ - т өртсөн хохирогчид сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

1.3 Сэтгэл заслын үйлчилгээг сэтгэцийн эмчийн мэргэшүүлэх сургалтын хөтөлбөрийг дүүргэсэн эсхүл сэтгэл заслаар төрөлжсөн мэргэшил эзэмшсэн сэтгэцийн эмч үзүүлнэ.

1.4 Хохирогчид сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагаанд Монгол Улсын Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай, Гэрч хохирогчийг хамгаалах тухай, Эрүүл мэндийн тухай, Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай, Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай, Хувь хүний нууцын тухай хууль болон дээрх хуульд нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журам, стандарт, заавартай уялдуулан энэхүү журмыг мөрдөн хэрэгжүүлнэ.

1.5 Сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах үндсэн зарчмыг баримтална. Үүнд:

- Үйлчлүүлэгчийн нэр төр, эрхийг хүндэтгэн нас, хүйс, яс, үндэс, нийгмийн гарал, боловсрол шашин шүтлэг, гэрлэлтийн байдал, эдийн засгийн боломж, бэлгийн чиг баримжаагаар ялгаварлан гадуурхахгүй байх;
- Үйлчлүүлэгчийн амь нас эрүүл мэндийг хамгаалах, аюулгүй байдлыг хангах;
- Үйлчлүүлэгчийн нууцлалыг хангах, нууцыг чандлан хадгалах;
- Үйлчлүүлэгчидтэй үр дүнтэй харилцаа үүсгэх
- Үйлчлүүлэгчийг тэвчээртэй сонсох
- Үйлчлүүлэгч бүрийг хувь хүн талаас нь сайн ойлгох
- Үйлчлүүлэгчдэд тохирсон зөвлөгөө өгөх
- Үйлчлүүлэгчтэй эргэх холбоо үүсгэх

Хоёр. Хохирогчид сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх зохион байгуулалт

2.1 Үйлчлүүлэгчийн оршин сууж буй нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллага /сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв/ нь сэтгэцийн тулгамдсан асуудал буюу сэтгэлзүйн цочмог хариу урвалууд илэрсэн, тус журмын 1.2-т заасан

хохилогчид сэтгэц зан үйлийн эмгэгийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээг үзүүлж, сэтгэлзүйн зөвлөгөө өгнө.

2.2 Шаардлагатай тохиолдолд аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлэг, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвд шилжүүлж төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

2.3 Үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэхдээ мэргэшсэн сэтгэцийн эмч үйлчлүүлэгчдээс асуумж ярилцлага авч, эмнэлзүйн үзлэг хийж, илэрч буй сэтгэцийн эмгэгийн эмнэлзүйн шинжүүдийг үнэлэн одоогийн сэтгэцийн байдлыг тогтооно.

2.4 Эмгэг сэтгэл судлалын болон сэтгэлзүйн оношилгоо хийж, өвчний олон улсын Х ангиллын V бүлгийн шалгуурыг баримталж эмнэлзүйн оношийг тавина.

2.5 Хохирогчдын сэтгэцийн байдалд тохирсон сэтгэл засал /өөрийгөө сургах дасгал, ганцаарчилсан сэтгэл засал, сэтгэц танин мэдэхүйн сэтгэл засал, бүлгийн сэтгэл засал, гэр бүлийн сэтгэл засал/ эмчилгээг стандартын дагуу хийнэ.

2.6 Сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээг амбулаторийн болон эмнэлгийн нөхцөлд явуулна.

Гурав. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрх, үүрэг:

3.1 Сэтгэл заслын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхдээ хохирогчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журмын 4 дэх заалтын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрх, үүргийг мөрдөн ажиллана.

Дөрөв. Үйлчлүүлэгчийн эрх, үүрэг:

4.1 Үйлчлүүлэгч сэтгэл засал эмчилгээнд сайн дураараа оролцох

4.2 Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой асуумжид үнэн зөв хариулах;

4.3 Үйлчлүүлэгч өөрт хамааралтай мэдээллийг аль байгууллагад ямар зорилгоор дамжуулах гэж байгааг мэдэх, зөвшөөрсөн бол зөвшөөрлийг бичгээр өгөх.

Эрүүл мэндийн сайдын
2017 оны 10 сарын 12-ны өдрийн
А/394 дугаар тушаалын 3 дугаар хавсралт

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдэд эмнэлгийн болон сэтгэл зүй, сэтгэл заслын үйлчилгээ үзүүлэх журам

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмаар гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэд /цаашид "хохирогч хүүхэд" гэх/-д эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, сэтгэлзүй, сэтгэл засал, нийгмийн ажлын тусламж үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2. Хүчирхийлэлд өртсөн хохирогч, өртөх эрсдэл бүхий хүүхдийг илрүүлэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, сэтгэлзүй болон нийгмийн ажлын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай, Эрүүл мэндийн тухай, Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай, Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай, Гэмт хэргийн тухай хууль, Хувь хүний нууцын тухай хууль болон дээрх хуульд нийцүүлэн гаргасан бусад дүрэм, журам, стандарт, заавартай уялдуулан энэхүү журмыг мөрдөн хэрэгжүүлнэ.

1.3. Энэхүү журмыг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий өмчийн бүх хэлбэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд мөрдөн ажиллана.

Хоёр. Хохирогч хүүхдэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх

2.1. Хүчирхийлэлд өртсөн болон хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хүүхдэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхдээ өөрт нь болон эцэг, эх, асран хамгаалагчид үзлэгийн талаар мэдээлэл өгч, тайлбарлан ойлгуулсны үндсэн дээр бүтэн биеийн үзлэг хийнэ. Шаардлагатай тохиолдолд ганцаарчлан ярилцаж, үзлэг хийнэ.

2.2. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй, өртөх эрсдэлд байгаа хүүхдэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах зарчмыг баримтална. Үүнд:

- Хүүхэдтэй эелдэг харилцаж, хүндэтгэлтэй хандах;
- Хүүхэдтэй ярилцах үедээ хүүхдийн хөгжил, сэтгэл зүй, насны онцлогт тохирсон энгийн үг, хэллэг хэрэглэх;
- Хүүхдэд сэтгэл санааны дэмжлэг үзүүлэх;
- Хүүхдийг буруутгасан үг хэлэх, хандлага, үйлдэл гаргахгүй байх;

2.3. Хүчирхийлэлд өртсөн болон хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хүүхдийн талаарх мэдээллийг цагдаагийн албан хаагч, хамтарсан баг, гэр бүлийн асуудал хариуцсан төрийн болон төрийн бус байгууллагад өгнө.

2.4. Хүчирхийлэлд өртсөн болон хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа талаар хүүхдийн эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, гэр бүлийн гишүүдэд тайлбарлан таниулна.

2.5. Хүүхдэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг стандарт, зааврын дагуу үзүүлэн баримтжуулна.

2.6. Хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдэд яаралтай болон бусад эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлсний дараа тусгай хамгаалалтаар хангах эрх бүхий байгууллагын албан хаагчид дахин мэдэгдэж, хүлээлгэн өгнө.

Гурав. Хохирогч хүүхдэд сэтгэл засал, сэтгэлзүйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх

Сэтгэл зүйч хохирогч хүүхдэд дараах тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

3.1. Хүүхдэд тулгарсан сэтгэцийн хөнгөн хэлбэрийн тулгамдсан асуудлыг даван туулах чадавхийг дээшлүүлэх, эргэн хэвийн амьдралдаа ороход нь дэмжин, тусална.

3.2. Хүүхдийн онцлог, сэтгэл санааны байдлыг үнэлж, анхан шатны тайвшруулах, богино болон урт хугацааны шаардлагатай сэтгэлзүйн үйлчилгээг үзүүлнэ.

3.3. Хүүхдэд ганцаарчилсан, гэр бүлийн гишүүдэд сэтгэлзүйн зөвлөгөө өгнө.

3.4. Үйлчлүүлэгч болон түүний гэр бүл, бусад холбогдогч талуудад сэтгэл зүйн боловсрол олгох зөвлөгөө, мэдээлэл өгнө.

3.5. Сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмж, аюулгүй байдлыг хангахын тулд шаардлагатай тохиолдолд бусад мэргэжилтнүүд /эмч, эрүүл мэндийн нийгмийн ажилтан, цагдаа, багш, сэтгэцийн эмч, бусад сэтгэл зүйчид гэх мэт/-тэй хамтран ажиллах, холбон зуучилна.

3.6. Хүнд хэлбэрийн сэтгэл гутрал, амиа хорлох оролдлого, бодол санаа төрсөн хүүхдийг Сэтгэцийн эрүүл мэндийн төвийн Хүүхэд өсвөр үеийн клиникт шилжүүлнэ.

Сэтгэл засалч хохирогч хүүхдэд дараах тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

3.7. Сэтгэцийн байдалд тохирсон эмчилгээг стандарт зааврын дагуу хийнэ.

3.8. Эмчилгээний үр дүнг сайжруулах зорилгоор хүчирхийлэлтэй орчинд амьдарч байгаа хүүхдийг тусгаарлан эрүүл мэндийн байгууллагад хэвтэн эмчилнэ.

3.9. Гэр орны хүчирхийлэлтэй орчныг арилгахад чиглэн хохирогч хүүхдийн амьдран суугаа хорооны хамтарсан баг /Засаг дарга, цагдаагийн болон нийгмийн ажилтан/-т мэдээлэл өгч холбон зуучилна.

3.10. Холбон зуучлах үйлчилгээ үзүүлсэн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хохирогч хүүхдийн аюулгүй байдал, нууцлалыг хангана.

3.11. Хорооны хамтарсан багт эмчилгээ, үйлчилгээний явц, үр дүнгийн талаар мэдээлэл зөвлөгөө өгнө.

3.12. Хамтарсан багийн нийгмийн ажилтны нөхцөл байдлын үнэлгээ, хохирогч хүүхдийн гэр бүлд чиглэсэн үйл ажиллагаа, төлөвлөгөө гаргахад нь санал, зөвлөгөө гарган хамтран ажиллана.

3.13. Хүчирхийллийн орчинг арилгахад чиглэсэн үйл ажиллагааны үр дүнг харгалзан цаашид анхаарах асуудлаар хамтарсан багт зөвлөгөө, мэдээлэл өгнө.

Дөрөв: Эрүүл мэндийн нийгмийн ажлын тусламж, үйлчилгээ

Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдэд дараах эрүүл мэндийн нийгмийн ажлын тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ. Үүнд:

- 4.1. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхэд, тэдний асран хамгаалагчдыг мэдээллээр хангах;
- 4.2. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдэд нөхцөл байдлын үнэлгээг журмын дагуу хийх;
- 4.3. Нөхцөл байдлын үнэлгээнд үндэслэн хохирогчийн хэрэгцээг тодорхойлж, шаардлагатай үйлчилгээнд холбон зуучлах, мэдээлэл өгөх;
- 4.4. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдэд үзүүлэх үйлчилгээ, туслалцаа, дэмжлэгийн талаарх мэдээллийг эцэг, эх, асран хамгаалагч, багш, холбогдох бусад ажилтанд өгөх;
- 4.5. Хүүхдийг хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх олон нийтэд чиглэсэн сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулах;
- 4.6. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдэд тусламж үйлчилгээ хүргэдэг эмнэлгийн бусад ажилчдыг чадавхижуулах сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулах;
- 4.7. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдийг асрамж, халамжийн хувилбарт үйлчилгээ болон нийгмийн халамжийн тэтгэмжид хамруулах, шаардлагатай бусад үйлчилгээнд холбон зуучлах үйлчилгээг зохион байгуулах;
- 4.8. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхэд хэвтэн эмчлүүлээд гарах, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авч дуусах үед цаашид анхаарах асуудлын талаар хохирогч болон түүний гэр бүл, хорооны хамтарсан багт зөвлөгөө өгөх;
- 4.9. Хүчирхийлэлд өртсөн болон өртсөн байж болзошгүй хүүхдийн тоо мэдээ, судалгаанд үндэслэн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан, хэрэгжүүлэх.